अथअत्रिस्मृतिः
श्रीगणेशायनमः अज्ञानतिमिरान्धस्यवृतेनानेनकेशव प्रसीदसुमुखोनाथज्ञानदृष्टिप्रदोभव१ हुताग्निहोत्रमासीनमत्रिंश्रुतवतांवरम् उपगम्यचपृच्छन्तिऋषयःशंसितव्रताः२ भगवन् केनदानेनजपेननियमेनच शुध्यन्तेपातकैर्युक्तास्तंब्रवीषिमहामुने३
अपख्यापितदोषाणांपापानांमहतांतथा सर्वेषांचोपपातानांशुद्धिंवक्ष्यामितत् वतः४
प्राणायामैःपवित्रैश्चदानैर्होमैर्जपैस्तथा
शुद्धिकामाःप्रमुच्यन्तेपावकेभ्योनसंशयः
प्राणायामान्
पवित्रांश्चव्याहृतीःप्रणवन्तथा पवित्रपाणिरासीनोऽध्यभ्यस्यब्रह्मनैत्यिकम् ६
आवर्त्तयेत्सदायुक्तःप्राणायामान् पुनःपुनः
आकेशाग्रादानखान्तात्तपस्तप्यतजुत्तमम् ७
त्वक्चर्ममांसरुधिरमेदोमज्जास्थिभिःकृताः

एकाक्षरंपरंब्रह्मप्राणायामःपरंतपः ब्रह्माणीचैवगायत्रीपावनंपरमंस्मृतम् १५
समाहृतीकांसप्रणवांगायत्रींशिरसासह त्रिःपठेदायतःप्राणःप्राणायामःसउच्यते१ ६
इत्यात्रेयस्मृत्यांप्रथमोऽध्यायः अथद्वितीयोऽध्यायः प्राणायामांस्तथाकुर्याद्यथाविधिरतन्द् रितः
अहोरात्रिकृतात्पापात्तत्क्षणादेवशुध्य ति१
कर्म्मणामनसावाचायदेनःकुरुतेनिशि अतिष्ठत्पूर्वसन्ध्यायांप्राणायामैस्तु शुध्यति२
प्राणायामैर्यआत्मानंसंयम्यास्तेपुनःपु नः
दशद्वादशभिर्वापिचतुर्विंशात्परंतपः३ कौत्संजप्त्वापइत्येतद्वासिष्ठंचतृचंप् रति
कुष्माण्डंपावमानंचसुरापोऽपिविशुद्धति४ सकृज्जप्त्वास्यपानीयंशिवसङ्कल्पमेवच सुवर्णमपहृत्यापिक्षणाद्भवतिनिर्मलः५ हविष्मांस्तुयमभ्यस्यनतमंहइतीवच सूक्तंतुपौरुषंजप्त्वामुच्यतेगुरुतल्पगः६

सव्याहृतीकाःसप्रणवाःप्राणायामास्तुषोड श
अपिभ्रूणहनंमासात्पुनन्त्यहरहःकृताः७ अपिवाप्सुनिमज्जन्वात्रिःपठेदघमर्षणम् यथाश्वमेधःक्रतुराट्तादृशंमनुरब्रवीत् ८
आरम्भयज्ञःक्षत्रस्यहविर्यज्ञोविशामपि परिचर्ययज्ञःशूद्रस्तुजपयज्ञोद्विजोत्त मः९
आरम्भयज्ञाज्जपयज्ञोविशिष्टोदशभिर्गुणैः
उपांशुस्याच्छतगुणःसहस्रोमानसःस्मृतः१० उपांशुस्तुचलज्जिह्वाद्धददशनच्छदईरितः अधरोष्ठविभागोवाविश्वासोपांशुलक्षणः निर्विकारेणवक्रेणमनसामानसःस्मृतः११ सहस्रपरमांदेवींशतमध्यांदशावराम् गायत्रींयःपठेद्विप्रोनसपापेनलिप्यते१२ क्षत्रियोबाहुवीर्येणतरेदापदमात्मनः वित्तेनवैश्यशूद्रौतोजपहोमैर्द्विजोत्त मः१३
यथाश्वारथहीनास्तुरथोवाश्वैर्यथाविना एवंतपोऽप्यविद्यस्यविद्यावाप्यतपस्विनः १४
यथान्नंमधुसंयुक्तंमधुवान्येनसंयुतम् एवंतपश्चविद्याचसंयुक्तंभेषजंमहत् १५

विद्यातपोभ्यांसंयुक्तंब्राह्मणंजपतत्प रम्
कुत्सितैरपिवर्त्तन्तमेनोनप्रतिपद्यते१ ६
इतिआत्रेयस्मृतौद्वितीयोऽध्यायः यस्यकार्यशतंसाग्रंकृतंवेदश्चसाध्यते सर्वंतत्तस्यवेदाग्निर्दहत्यग्निरिवेन् धनम् १
यथाजातबलोवाग्निर्दहत्यार्द्रानपिद्रुमान्
तथादहन्तिवेदज्ञाःकर्मजन्दोषमात्मनः२ यथामह्ह्रादेलोष्टंक्षिप्तंसर्वंविनश्य ति
एवमात्मकृतंपापंत्रयीदहतिदेहिनः३ नवेदबलमाश्रित्यपापकर्मरतिर्भवेत् अज्ञानाच्चप्रमादाच्चदह्यतेकर्मनेतरत् ४
तपस्तपतियोऽरण्येमुनिर्मूलफलाशनः ऋचमेकाञ्चयोऽधीतेतच्चतानिचतत्फलम् ५ वेदाभ्यासोयथाशक्त्यामहायज्ञक्रियाक्षमाः
नाशयन्त्याशुपापानिमहापातकजान्यपि६ इतिहासपुराणाभ्यांवेदंसमुपवृंहयेत् विभेत्यल्पश्रुताद्वेदान्मामयंप्रतरिष् यति७

याजनाध्यापनाद्दानात्तथैवाहुःप्रतिग्रहात्
विप्रेषुनभवेद्दोषोज्वलनार्कसमाहिते८ शङ्कास्थानेसमुत्पन्नेभक्ष्यभोज्यप्रति ग्रहे
आहारशुद्धिंवक्ष्यामितन्मेनिगदतःशृणु९ सर्ववेदपवित्राणिवक्ष्याम्यहमतःपरम् येषांजपैश्चहोमैश्चतिलकल्पश्चसव्रंता१० अघमर्षणंवेदवतंशुद्धवत्यःशरत्समाः कुष्माण्डःपावमानश्चदुर्गासावित्रिरेवच ११
शतरुद्रंधर्मशिरंत्रिसुपर्णंमहव्रातम् अनिषङ्गादयस्तोभासामानिव्याहृतिस्तथा१२ गारुडानिचसामानिगायत्रींरैवतंतथा पुरुषव्रतञ्चभावञ्चतथावेदकृतानिच१३ अव्लिङ्गाबार्हस्पत्यंचवाक्सूक्तञ्चामृ तंतथा
गोसूक्तञ्चाश्वसूक्तञ्चइन्द्रशुद्धेश्च सामनि१४
त्रीण्याज्यदोहानिरथन्तरञ्चअर्ग्न्व्रो तंवामदेव्यंबृहच्च एतानिजप्यानिपुनातिपापाज्जातिस्मरत्वंल भतेयदिच्छेत् १५ अग्नेरपत्यंप्रथमंहिरण्यंभूर्वैष्णवीसू र्यसुताश्चगावः

लोकास्रयस्तेनभवन्तिदत्ताःयःकाञ्चनङ्गा
ञ्चमहीञ्चदद्यात् १६
सर्वेषामेवदानानामेकजन्मानुगंफलम्
हाटकक्षितिधेनूनांसप्तजन्मानुगंफलम् १७
सर्वकामफलावृक्षानद्यःपायसकर्दमाः काञ्चनायत्रप्रासादास्तत्रगच्छन्तिगोप् रदाः१८
वैशाख्यांपौर्णमास्यान्तुब्राह्मणान् सप्तपञ्चवा
तिलक्षौद्रेणसंयुक्तांस्तर्पयित्वायथाविधि१९
प्रीयतांधर्मराजेतियद्वामनसिवर्त्तते यावज्जीवकृतंपापंतत्क्षणादेवनश्यति२० सुवर्णनाभंयोदद्यात्सुमुखंकृतमार्गकम् तिलैर्दद्यात्तस्यपुष्पफलंपुण्यंचयत् शृणु२१
सासुवर्णधराधेनुःसशैलवनकानना यातुसागरपर्यन्ताभवेद्दतानसंशयः२२ तिलान्
कृष्णाजिनेकृत्वासुवर्णमधुसर्पिषा ददातियस्तुविप्रायसर्वंतरतिदुष्कृतम् २३
इतिआत्रेयस्मृतौतृतीयोऽध्यायः अथरहस्यप्रायश्चित्तानिव्याख्यास्यामः सामान्यस्त्रीगमनरहस्येरहस्यप्रक्राशेप्रकाशंपावनंअनुतिष्ठेत् ।

वा--
समान्यमगम्यागमनन्दुरन्नभोजनान्तौरहस्यौरहस्यंप्रकाशं
वावनमनुतिष्ठेत् ।अथवाप्सुनिमज्यन् समन्दोऽयंत्रिरावृत्यशुद्धेत्
।
गोवन्यवधेकन्यादषणेइन्द्रशुद्ध्याइत्या पःपीत्वामुच्यते। वेदस्यैवगुणंवापिसद्यःशोधनमुच्यते एकादशगुणान्वापिरुद्रानावर्त्यशुध्यति१ महापातकोपपातकेभ्योमलिनीकरणेभ्योमुच्यते
त्रिपदानामगायत्रीवेदेवाजसनेयके त्रिःकृत्वोऽन्तर्जलेप्रोक्तासर्वपापंव्यपोहति२
ब्राह्मणीगमनेस्नात्वोदकुम्भान् ब्राह्मणायदद्यात् क्षत्रियावैश्यागमनेतापसांत्रिरावृत्यशुद्ध्यति
शूद्रागमनेअघमर्षणंत्रिरावृत्यशुद्ध्यति
गुरुदान्
गत्वावृषभद्वादशावृत्याशुद्ध्यति अपेयंपीत्वाअघमर्षणेनापःपीत्वाविशुद्ध् यति

अशक्तःप्रायश्चित्तेसर्वरात्रमनुशोच्यशुद्ध्येत
अग्निसोमइन्द्रसोमइतिजपित्वाकन्यादूषीविमुच्यते
सोमंराजानमितिजपित्वाविषदाअग्निदाश्चवि मुच्यन्ते
सर्वेषामेवपापानांसङ्करेसमुपस्थिते३ दशसाहस्रमभ्यस्तागायत्रीशोधनीपरा ब्रह्महागुरुतल्पीवाऽगम्यागामीतथैवच४ स्वर्णन्तेयीचगोघ्नीचतथाविस्स्रम्भघातकः
शरणागतघातीचकूटसाक्षीत्वकार्य्यकृत् ५ एवमाद्येषुचान्येषुपापेष्वभिरतश्चिरम् प्राणायामांस्तुयःकुर्यात्सूर्यस्योदयनंप्रति६
सूर्यस्योदयनंप्राप्यनिर्म्मलाधौतकल्मषाः
भवन्तिभास्कराकाराविधूमाइवपावकाः७ नहिध्यानेनसदृशंपवित्रमिहविद्यते श्वपाकेष्वपिभुञ्जानोध्यानेनैवात्रलिप् यते८
ध्यानमेववरोधर्मोध्यानमेवपरंतपः ध्यानमेवपरंशौचंतस्माद्ध्यानपरोभवेत् ९ सर्वपापप्रसक्तोऽपिध्यानंनियतमभ्यसेत् सर्वदाध्यानयुक्तश्चतपस्वीपंक्तिपावनः१ ०

पुनस्तपस्वीभवतिपंक्तिपावनपावनः इतिआत्रेयस्मृतौचतुर्थोऽध्यायः चतुरस्रंब्राह्मणस्यतिर्कोणंक्षत्रियस् यतु
वर्त्तुलञ्चैववैश्यस्यशूद्रस्याभ्युक्ष णंस्मृतम्
ब्रह्माविष्णुश्चरुद्रश्चश्रीर्हुताशनए वच१
मण्डलान्युपजीवन्तितस्मात्कुर्वन्तिमण् डलम्
यातुधानाःपिशाचाश्चक्रूराश्चैवतुराक्षसाः२
हरन्तिरसमन्नस्यमण्डलेनविवर्जितम् गोमयैर्मण्डलंकृत्वाभोक्तव्यमितिनिश्चि तम् ३
यत्रक्वपतितस्यान्नंभुक्त्वाचान्द्रायणंचरेत्
यतिश्चब्रह्मचारीचपक्वान्नस्वामिनावुभौ ४
तयोरन्नमदत्त्वाचभुक्त्वाचान्द्रायणंचरेत्
यतिहस्तेजलंदद्याद्भैक्षंदद्यात्पुनर्ज लम् ५
तद्भैक्षंमेरुणातुल्यंतज्जलंसागरोपमम् वामहस्तेनयोभुङ्क्तेपयःपिवतिवाद्विजः६

सुरापानेनतत्तुल्यंमनुःस्वायम्भुवोऽब्र वीत्
हस्तदत्तास्तुयेस्नेहाल्लवणव्यञ्जनादिच ७
दातारंनोपतिष्ठन्तिभोक्ताभुञ्जीतकिल्वि षम्
अभोज्यंब्राह्मणस्यान्नंवृषलेननिमन्त्रितम् ८
तथैववृषलस्यान्नंब्राह्मणेननिमन्त्रितम्
ब्राह्मणान्नंददच्छूद्रःशूद्रान्नंब्रा ह्मणोददत् ९
उभावेतावभोज्यान्नौभुक्त्वाचान्द्रायणं चरेत्
अमृतंब्राह्मणस्यान्नंक्षत्रियान्नंपयः स्मृतम् १०
वैश्यस्यचान्नमेवान्नंशूद्रान्नंरुधिरं स्मृतम्
शूद्रान्नेनोदरस्थेनयोऽधिगच्छतिमैथुनम् ११
यस्यान्नंतस्यतेपुत्राअन्नाच्छुक्रंप्र वर्त्तते
शूद्रान्नरसपुष्टाङ्गोऽधीयानोऽपिचनित्य शः१२
जुह्वत्
चापिजपन्वापिगतिमूर्द्धान्नविन्दति

निर्देशंज्ञातिमरणंश्रुत्वापुत्रस्यजन् मच
सवासाजलमाप्लुत्यशुद्धोभवतिमानवः३० अशुद्धंस्वयमप्यन्नंनशुद्धस्तुयदिस्पृशेत्
विशुध्यत्युपवासेनभुङ्क्तेकृच्छ्रेणसद् विजः३१
सूतकेसूतकंस्पृष्ट्वास्नानंशावेचसूतके सूतकेनैवशुद्धिःस्यान्मृतस्यान्निर्दशे शुचिः३२
सूतकेसूतकंस्पृष्ट्वास्नानंशावेचसूतके भुक्त्वापीत्वातदज्ञानादुपवासस्त्रयहंभ वेत् ३३
मृण्मयानाञ्चपात्राणांदशाहेशुचिरिष्यते स्नानादिषुप्रयुक्तानांत्यागएवविधीयते३ ४
सूतकेमृतकेचैवमृतान्तेचप्रसूतके तस्मात्तुशङ्गताशौचेमृताशौचेनशुध्यति३५ सूतकाद्द्विगुणंशावंशावाद्द्विगुणमार्त्तवम्
आर्त्तवाद्द्विगुणासूतिस्ततोऽधिशवदाहकः ३६
अनुगच्छेद्यथाप्रेतंज्ञातिमज्ञातिमेववा स्नात्वासचैलंस्पृष्ट्वाग्निंघृतंप्राश्यविशुध्यति३७ रजताशुध्यतेनारीनदीवेगेनशुध्यति

भस्मनाशुध्यतेकांस्यंपुनःपाकेनमृण्मयम् ३८
नोदन्वतोऽम्भसिस्नानंक्षुरकर्मतथैवच अन्तर्वत्न्यापतिःकुर्वन्नप्रजाभवतिध्रुवम् ३९
दम्पतीशुशुनासार्द्धंसूतकेदशमेऽहनि क्षौरंकुर्यात्ततःपूतादानभोजनयोग्यता४० केशादिदूषितेतीरेनकुर्यात्तिलतर्पणम् जलमध्येजलंदेयंपितणांजलमिच्छताम् घनस्थानेनदातव्यंपितणांनोपगच्छति४१ रात्रिंकुर्यात् त्रिभागन्तुद्वौभागौपूर्वएवच उत्तरांशःप्रभातेनयुज्यतेमृतसूतके४२ यदिपश्येदृतुंपूर्वंक्रूरवारेमृतिःस्मृ ता
इतिपश्येत्तुभुक्त्वातुपादुकारोहणंस्मृ तम्
स्नात्वैन्द्रव्रतमादायदेवताभ्योनिवेदयेत् ४३
अपूपंलवणंमुद्गंगुडमिश्रंतथाहविः दक्त्वाब्राह्मणपत्नीभ्योनिशिभोजनमेवच४ ४
चतुर्थेऽहनिकर्त्तव्यंक्षुरकर्मातियत्न तः
पुण्याहंवाचयित्वान्तेभोक्तव्यंशुद्धिमिच्छता४५

अपुण्याहेतुभुञ्जीतविप्रोधर्ममजानतः तस्यजातिमयंभुङ्क्तेप्रायश्चित्तंध्रुवंभवेत् ४६
विवाहेविततेतन्त्रेहोमकालउपस्थिते कन्यामृतुमतींदृष्ट्वाकथंकुर्वन्तियाज् ञिकाः४७
हविस्मत्यास्नापयित्वात्वन्यवस्त्रमलङ् कृताम्
युञ्जानामाहुतिंकृत्वाततःकर्मप्रवर्त्त ते४८
प्रथमेऽहनिचाण्डालीद्वितीयेब्रह्मघातकी तृतीयेरजकीप्रोक्ताचतुर्थेऽहनिशुध्यति४ ९
आर्त्तवाभिप्लुतांनारींचण्डालंपतितंशुन म्
भोज्यान्तरेप्रयुज्यन्तेस्नात्वामानस्तृचंजपेत् ५०
आर्त्तवाभिप्लुतांनारींदृष्ट्वाभुङ्क्तेऽन्धकातराः
तदन्नंछर्दयित्वातुकुशवारिपिवेदपः५१ येतांदत्वातुयोभुङ्क्तेप्राजापत्यंविशो धनम्
आर्त्तवाभिप्लुतांनारींआर्त्तवाभिप्लुताभिधः५२
भाषयित्वातुसंमोहादुपवासस्तयोर्भवेत्

उदक्यायाःकरेणाथभुक्त्वाचान्द्रायणंचरे त् ५३
प्राजापत्यमसत्याच्चेत्त्रिरात्रंस्पृष्टभोजने
तद्धस्तभोजनञ्चैवत्रिगुणंसहभोजने५४ चतुर्गुणंतदुच्छिष्टेपानीयेत्वर्द्धमेव च
उदक्यायाःसमीपस्थमन्नंभुक्त्वात्वकामतः ५५
उपवासेनशुद्धिःस्यात्पिवेद्ब्रह्मसुवर् च्चलम्
आर्त्तवायदिचाण्डालमुच्छिष्टेनतुपश्यति ५६
आस्नानकालंनाश्रीयादासीनावाग्यताबहिः पादकृच्छ्रन्तुयःकुर्याद्ब्रह्मकृच्छ्रंपिवेत् पुनः५७
ब्राह्मणान्
भोजयेत्पश्चाद्विप्राणामनुशासनात् मृतसूतकसम्पर्केऋतुंदृष्ट्वाकथंभवेत् ५८
आस्नानकालंनाश्नीयाद्भुक्त्वाचान्द्राय णंचरेत्
आर्त्तवाभिप्लुतानारीचण्डालंस्पृशतेयदि ५९
आर्त्तवाभिप्लुतानारींआर्त्तवाभिप्लुता स्पृशेत्

स्नात्वोपवासंकुर्याच्चपञ्चगव्येनशुध्य ति६०
कृच्छ्रमेकञ्चरेत्सातुतदर्थंचान्तरीकृते
आतुरायाऋतुस्नातास्नानकर्मकथंभवेत् ६१ स्नात्वास्नात्वापुनःस्पृश्यदशकृत्वस्त्वनातुराः
वस्त्रापनयनंकृत्वाभस्मनापरिमार्जयेत् ६२
दत्त्वातुशक्तितोदानंपुण्याहेनविशुध्यति
ब्रह्मणानांकरैर्मुक्तंतोयंशिरसिधारयेत् ६३
सर्वतीर्थतटात्पुण्याद्विशिष्टतरमुच्यते
रजस्वलायाःप्रेतायाःसंस्कारंनाचरेद्द्विजः६४
ऊर्ध्वंत्रिरात्रात्स्नातायाःशावधर्मेण दाहयेत्
रजस्वलेचद्वेस्पृष्टेचातुर्वर्णस्ययाःस्त्रियः६५
अतिकृच्छ्रंचरेत्पूर्वंकृच्छ्रमेकंक्रमेणतु
रजस्वलायाःस्नातायाःपुनरेवरजस्वला६६ विंशतेर्दिवसादूर्ध्वंत्रिरात्रमशुचिर् भवेत्

प्रसूतिकातुयानारीस्नानतोविंशतेःपरम् ६७
रजस्वलातुसाप्रोक्ताप्राक्तुनैमित्तिकं रजः
शुद्धानारीशुद्धवासाःपुनरार्तवदर्शने६८ वस्त्रंतुमलिनंत्यक्त्वातिलमाप्लुत्यशु ध्यति
आतुरस्नानसंप्राप्तौदशकृत्वस्त्वनातुरः ६९
स्नात्वास्नात्वास्पृशेदेनंततःशुद्धोभविष्यति
चन्द्रसूर्यग्रहेनाद्यात्स्नात्वामुक्तेतुभुञ्जते७०
अमुक्तयोरस्तगयोरद्याद्दृष्ट्वापरेऽहनि यस्यस्वजन्मनक्षत्रेगृह्येतेशशिभास्करौ ७१
व्याधिःप्रवाहेमृत्युश्चदारिद्युञ्चमहद्भयम्
तस्माद्दानंचहोमञ्चदेवताभ्यर्चनंजपम् ७२
कुर्यात्तस्मिन् दिनेयुक्तेतस्यशान्तिर्भविष्यति सर्वंगङ्गासमंतोयंराहुग्रस्तेदिवाकरे७३ योनरःस्नातितत्तीर्थेसमुद्रेसेतुबन्धने उपोष्यरजनीमेकांराहुग्रस्तेदिवाकरे७४ सप्तजन्मकृतंपापंतत्क्षणादेवनश्यति

सोमेऽप्येवंसूर्यतुल्यंतस्मात्सर्वंसमा चरेत् ७५
इतिआत्रेयस्मृतौपञ्चमोऽध्यायः इष्ट्वाक्रतुशतैरेवंदेवराजोमहाद्युतिः स्वगुरुंवाग्मिनांश्रेष्ठंपर्यपृच्छद्बृहस्पतिम् १
भगवन् केनदानेनस्वर्गतःसुखमेधते यदक्षयंमहाभागत्वंब्रूहिवदताम्बर२ एवंपृष्टःसइन्द्रेणदेवदेवपुरोहितः वाचस्पतिर्महातेजोबृहस्पतिरुवाचह३ हिरण्यदानंगोदानंभूमिदानञ्चवासवः एतत्प्रयच्छमानोऽपिस्वर्गतःसुखमेधते४ सुवर्णंरजतंवस्त्रंमणिरत्नंवसूनिच सर्वमेवभवेद्दत्तंवसुधांयःप्रयच्छति५ फलाकृष्टांमहींदद्यात्सबीजांसस्यमालिनी म्
यावत्सूर्यकरालोकेतावत्सर्गेमहीयते५ इतिआत्रेयस्मृतौधर्मशास्त्रंसम्पूर्णम्